

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
De heer M.G.J. Harbers
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
8 november 2018

Onderwerp
Wetsvoorstel
geldigheidsduur
verblijfsvergunning asiel

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/AvE/bs/
ATR0408/2018-U150

Bijlage(n)

Geachte heer Harbers,

Het wetsvoorstel geldigheidsduur verblijfsvergunning asiel is op 3 oktober 2018 in consultatie gegaan en op dezelfde dag naar ATR gestuurd. De consultatietermijn eindigt op 14 november 2018. Het wetsvoorstel regelt de aanpassing van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd van vijf jaar naar drie jaar.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Als argument voor dit wetsvoorstel wordt genoemd dat er naar wordt gestreefd een aantal 'nationale koppen' op Europese wet- en regelgeving te schrappen en dat één van die 'nationale koppen' is dat een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd voor vijf jaar wordt verleend. Dit wordt gedaan binnen de in het regeerakkoord gemaakte afspraak dat het geboden beschermingsniveau en het kader voor de asielprocedures in alle EU-lidstaten gelijk moet zijn en dat Nederland streeft naar harmonisatie op dit terrein. De aanpassing van de geldigheidsduur van de vergunning voor bepaalde tijd geldt zowel voor vluchtelingen als voor subsidiair beschermden.¹ Met dit wetsvoorstel wordt de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd voor beide categorieën op drie jaar bepaald.

¹ Een subsidiair beschermd is een asielzoeker die geen vluchteling is, maar bij uitzetting een reëel risico loopt te worden onderworpen aan doodstraf, executie, foltering, onmenselijke behandeling, bestraffing of ernstige bedreiging a.g.v. willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict (nu: Syrië).

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

Het college merkt op dat het begrip 'nationale koppen' gewoonlijk wordt gebruikt voor die situaties waarin nationale regelgeving stringenter eisen stelt dan Europese regelgeving.² Daarvan is in het onderhavige geval geen sprake. De huidige Nederlandse wetgeving is met een termijn van vijf jaar minder stringenter dan de Europese regelgeving die een termijn van ten minste drie jaar hanteert, te meer daar in het voorliggende voorstel betrokkenen na het verstrijken van de periode van drie jaar nog geen verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd of een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen kunnen aanvragen, maar eerst een aanvraag om verlenging van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd moeten indienen. De verwachte toename in het aantal vergunningaanvragen zal dan ook niet alleen leiden tot hogere uitvoeringskosten maar zal ook de regeldruk voor betrokkenen doen toenemen.

Het college constateert dat de onderbouwing van het voorstel tekort schiet, in de zin dat het voorstel geen nationale kop wegneemt. Het college merkt ook op dat de toelichting niet duidelijk maakt waarom aanpassing van de geldigheidsduur noodzakelijk is en evenmin uiteen zet wat er mis gaat als die geldigheidsduur niet wordt aangepast.

1.1. Het college adviseert nut en noodzaak van dit wetsvoorstel nader te onderbouwen.

2. Minder belastende alternatieven

De toelichting bij het voorstel geeft aan dat dit voorstel ook de harmonisering van de wetgeving met die in andere Europese lidstaten beoogt. Deze harmonisering is echter ook op andere manieren mogelijk. De toelichting geeft niet aan of er andere manieren zijn overwogen om die harmonisering dichterbij te brengen. Een voor de indieners van vergunningaanvragen minder belastend alternatief zou zijn als de harmonisering zou worden bewerkstelligd door de Europese minimumtermijn van drie jaar meer in lijn te brengen met de Nederlandse termijn van vijf jaar. De toelichting bij het voorstel licht niet toe óf deze afweging is gemaakt en waarom niet is gekozen voor dit voor betrokkenen minder belastende alternatief.

2.1. Het college adviseert om uiteen te zetten welke alternatieven zijn beschouwd om de gewenste harmonisering te bewerkstelligen en nader te onderbouwen waarom niet voor een minder belastend alternatief wordt gekozen.

3. Werkbaarheid

Voortaan zal een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd in eerste instantie voor drie jaar worden verleend. Na ommekomst van deze periode kan nog geen aanvraag om een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd of een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen worden ingediend (dat kan wettelijk namelijk pas na vijf jaar). De vreemdeling zal eerst een aanvraag om verlenging van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd moeten indienen. In het Vreemdelingenbesluit 2000 zal in ieder geval worden neergelegd dat ná de initiële verlening voor drie jaar, de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning asiel kan worden verlengd met drie jaar. Het blijft overigens mogelijk na ommekomst van vijf jaar een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd of een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen aan te vragen. Voor de werkbaarheid betekent dit dat er vaker een verlenging van de asielaanvraag voor bepaalde tijd aangevraagd gaat worden. Deze procedure acht het college werkbaar, aangezien de vreemdeling drie maanden voor afloop van een vergunning voor bepaalde tijd, een brief krijgt van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (de IND) dat de verblijfsvergunning gaat

² Deze invulling van het begrip nationale koppen wordt ten minste gebruikt sinds 2005. Zie bijvoorbeeld Kamerstukken vergaderjaar 2005-2006, 29 515, nr. 143. In deze brief zet de toenmalig Staatssecretaris van Economische Zaken uiteen op welke wijze zij nationale koppen wil aanpakken.

verlopen en dat een aanvraag moet worden ingediend voor verlenging (of voor onbepaalde tijd). Dat kan digitaal of schriftelijk. Wel zal een asielaanvrager gaan merken dat hij eerder en vaker dan voorheen een aanvraagprocedure moet ingaan.

Het college heeft over de werkbaarheid en merkbaarheid verder geen opmerkingen.

4. Gevolgen regeldruk

In de Memorie van Toelichting is een korte paragraaf opgenomen over financiële gevolgen en administratieve lasten. In deze paragraaf staat beschreven dat het verkorten van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd leidt tot meer procedures bij de IND om verlenging van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. De aanvraag om verlenging van de geldigheidsduur zal immers niet na vijf jaar worden ingediend maar na drie jaar. Op basis van de huidige cijfers over verleende verblijfsvergunningen asiel en de meerjarige prognoses, en uitgaande van een zelfde inhoudelijke toets als momenteel na vijf jaar plaatsvindt, is berekend dat deze wijziging structureel circa € 2,5 miljoen per jaar extra kost vanaf 2023 in vergelijking met de huidige situatie. Dit bedrag kan meer of minder worden afhankelijk van het aantal asiolvergunningen dat wordt verleend.

Asielaanvragers zullen vaker dan voorheen een aanvraag moeten indienen. Zoals hierboven aangegeven gaat het om een digitale of schriftelijke aanvraagprocedure, waarvoor de asiel-aanvrager van de IND een brief ontvangt. Uit ambtelijk contact blijkt dat de aanvraag om verlenging asiel voor bepaalde tijd kosteloos is (voor de aanvraag onbepaalde tijd moeten wel leges worden betaald). Bij een aanvraag om verlenging van de geldigheidsduur asiel hoeven volgens uw departement weinig tot geen nieuwe stukken overgelegd te worden. Niet helder is om welke (extra) informatie het precies gaat. Ook is aangegeven dat bij een aanvraag om verlenging van de geldigheidsduur of bij een aanvraag asiel voor onbepaalde tijd vaak geen advocaat meer is betrokken.

Het college concludeert dat de regeldrukparagraaf in de toelichting nog aangevuld moet worden met de beschreven en berekende gevolgen voor asielaanvragers.

4.1 Het college adviseert om de regeldrukparagraaf aan te vullen met een beschrijving en berekening van de regeldruk voor asielaanvragers.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Het wetsvoorstel niet indienen.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris